

Lovudkastets Dvergang til 3die Behandling fattes derpaa under Afstemning og vedtoges eenstemmig med 52 Stemmer.

Endringsforslag til 3die Behandling indkaldtes til næste Dags Middag Kl. 12.

Den næste Sag paa Dagsordenen var: Første Behandling af „Forslag til Lov, indeholdende Forbud mod ved Trykken at offentliggjøre Efterretninger vedkommende Krigen. (Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1163—64.)

Sogsbros: Bestemmelserne i denne lille Lov ere saa omfattende, at det, naar den kommer ud, vil være meget vanskeligt at give selv ellers uskyldige Efterretninger om, hvad der foregaaer ved Hæren eller Flaaden, uden at udsætte sig for at falde i endog temmelig høje Bøder, medmindre man indskrænker sig til, hvad Krigsbestyrelsen allerede har meddeelt. Vi opgive i Grunden ved denne lille Lov vor Trykkefrihed og hele den deraf følgende offentlige Kritik i det, der for Dieblisset er vort Livsanklagende. Det er et meget stort Offer, Regjeringen kræver af os, og det bliver saa meget større derved, at det ikke blot kræves til den nuværende Regjering, men til enhver kommende, som maaskee kunde afløse den, saa længe Krigen varer. Vi have nu imidlertid ført Krigen i en Maaned uden at have havt en saadan Lov, og kunde man maaskee endog ved Krigens Begyndelse antage, at det var nødvendigt at have et saadant almindeligt Forbud, maa man dog vel nu, inden man gaaer ind derpaa, ønske, at der fra den forløbne Tid kunde paavises bestemte Kjendsgjerninger som Beviser paa, at den nuværende Tilstand medførte virkelige Fare for Landets Forsvar. Det gaaer jo dog ikke an paa Grund af blotte Formodninger at tilintetgjøre et af vore bedste Vaaben mod mulige Misbrug eller Udhgighed hos dem, i hvis Hænder vor Krigsførelse ligger; men det er ikke mig bekjendt, at saadanne Kjendsgjerninger, som jeg kunde ønske, have viist sig. Derimod troer jeg, at det er uimodsigeligt, at vi vilde have været meget ilde stedte, hvis vi i den for-

løbne Maaned havde havt denne Lov med kongelig Stabsfæstelse, og hvis den, vel at mærke, var bleven anvendt efter sin fulde Strengthed. Der forekommer saaledes i § 1 Udtryk, som disse: at det er forbudt ved Trykken at offentliggjøre Efterretninger om vore Troppers Stilling og Bevægelser, Krigsmateriels Transport o. s. v. Det er nu meget muligt, at man med Ordet „Stilling“ kun har tænkt paa vor Hærs militære Opstilling og Fordeling i Terrænet, men vist er det ogsaa, at Ordet „Stilling“ kan forståes om Indbegrebet af alle de Forhold, hvorunder man til en given Tid er sat; det er ligeledes afgjort, at Ordet „Bevægelser“ kan forståes ikke blot om fremadgaaende, men ogsaa om tilbagegaaende Bevægelser, og jeg skal minde om, at den ærede Justitsminister ved denne Lovs første Behandling i Landstinget udtrykkelig erklærede, at dette Ord ogsaa maatte forståes paa denne Maade. Det traf sig nu netop saa, at denne Erklæring afgaves i det selvsamme Dieblis, da Tilbagetoget fra Dannevirkestillingen begyndte. Hvis altsaa denne Lov dengang havde været udkommen, og hvis den, som sagt, strengt var bleven fulgt efter sin Ordlyd, vilde vi ikke have kunnet faae andre Meddelelser om hele Tilbagetoget end de, der ere meddeelte af Krigsministeriet, men hvor korte og ufuldstændige disse ere, behøver jeg vist ikke at nævne for det ærede Thing. Vi have vidst overordentlig Lidet til Beroligelse for hele den da fremkaldte ængstede Stemning. Vi vilde jo selv nu efter en Maanedes Forløb have kjendt meget Lidet til hele Hærens Stilling baade før og under Tilbagetoget, til virkelige Tab af Materiel, til det ilksomme Tilbagetog gennem Haderslev og Kolding, ja selv til den hæderlige Kamp ved Sankelmarkssø, naar vi ikke havde kunnet øse af private Efterretninger igennem Bladene; vi havde været priisgibne til allehaande ængstende Formodninger og fortvivlende Nygter, og maattet øse vort væsentligste Kjendskab til Forholdene af fremmede Blade, det vil da sige, saadanne, som vi kunde overkomme og kunde læse i Grundsproget; thi efter Lovens Ord ere ikke engang Doversættelser af fremmede Blade undtagne fra det almindelige Forbud. Det er meget slemt, at Fremmede skulle have deres fuldstændigere Efterretninger om vor